

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Az olasz király ünneplése.

A semleges államok északi csoportjában tovább tart a bizonytalanságból eredő izgalom. Hollandiát, Belgiumot, Dániát az nyugtalanítja, hogy Németország következő háborus tervei nem rántják-e veszedelembé, Finnország, Svédország és Norvégia helyzetét Oroszország követelése, súlyos fenyegetései zavarják.

A déli csoportban aránylag békés hangulat uralkodik. Ez első sorban Olaszország politikájának köszönhető, amely a maga semleges magatartását nemcsak a Duna mentén, hanem a Földközi-tenger partjain és a Balkánon is uralkodóvá tudta tenni.

Ennek a politikának az érvényesítése pedig nem volt könnyű dolog, mert Olaszországnak ebben a csoportban régi ellenfelei vannak. Albánia elfoglalása Jugoszláviát is kellemetlenül érintette, a másik szomszédot, Görögországot, meg éppen gyanakvással és féltékenységgel töltötte el.

Még nagyobb ellentét állt fenn Olaszország és Törökország között. Ez amiatt keletkezett, mert Olaszország Törökország közelében néhány olyan szigetet kapott a békekötés alkalmával, amelyek birtokában Törökország területét, hatalmi érdekeit veszélyeztethette.

Az olasz külpolitikának nagy sikere, hogy ezeket az ellentéteket sikerült eltüntetni. Görögországgal baráti megegyezést,

gazdasági és kereskedelmi megállapodásokat kötött. A külpolitikai közvélemény ennek a békés közeledésnek nagy jelentőséget tulajdonít, mert azt olvassa ki belőle, hogy Olaszország tevékenysége Anglia helyesléseivel találkozik. Görögország külpolitikája ugyanis angol befolyás alatt áll.

De annak is megvan a magyarázata, hogy Olaszország miért talál utat most Törökország felé. Az utóbbi hónapokban nagyot változott Törökország helyzete. Eddigi barátja, Oroszország, veszélyes ellenségévé lett, mivel a Dardanellák tengerszorosát akarja befolyása alá keríteni. Ennek a birtoklása pedig életérdeke Törökországnak s ezért szívesen nyúl Olaszország baráti keze után, amely szintén ellene van annak, hogy az oroszok a török tengerszoroson át a Földközi-tengerre is nyomást gyakoroljanak. A háboru tehát nagyon megnövelte Olaszország jelentőségét s ezt Mussolini mind politikailag, mind gazdaságilag sikeresen ki tudja használni népe érdekében.

Az olaszok a békés állapot sikereinek közepette ünnepelték meg Victor Emanuel császár és király születésének hetvenéves évfordulóját. A semlegesség politikája mind a harcban álló népeknél, mind a többi semlegeseknél tiszteletet és rokonérzést kelt az olaszok uralkodója iránt.

Victor Emanuel olasz császár és király.

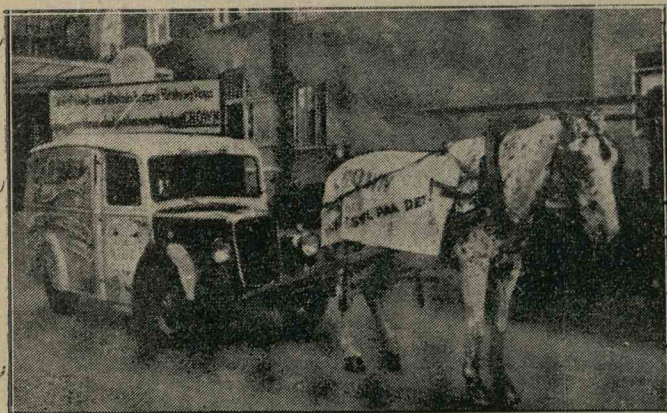
Az Erdélyi Római Katolikus Egyházmegyei Tanács ülésének elnöki emelvénye.

Gyárfás Elemér.

Márton Aron.

Inczedy Joksman Ödön.

A NUF magyar alosztályának vezetősége a kolozsvári nagygyűlésen.

Lapunk előző számában közöltük, hogy a Nemzeti Ujjászületés Frontja Kolozsváron nagygyűlést rendezett. Képünkön a NUF magyar alosztályának vezetőségét mutatjuk be. A nagygyűlés szinpadi emelvényén a következők ülnek balról jobbra: Gr. Bánffy Miklós, Szász Pál és Br. Jósika János.

Változott világ.

Az európai háború gazdasági hatásait az egész világon érezni lehet. A háborús bajok természetesen legjobban a hadviselő feleket sújtják. A gazdasági nehézségek azonban a semleges államokat sem kímélik meg. Egyik képünkön bemutatjuk, hogy a dán főváros, Koppenhága utcáin a teherautókat, benzinhiány miatt, lovak vontatják. Másik képünkön német asszonyt látunk, amint az ekeszarvánál hadbavonult férjét helyettesíti.

Mind nehezebb a semlegesek helyzete.

Több mint két hónapja megindult a háboru a nyugati fronton. Különös és egészen újszerű háború ez, ahol a harcoló felek két hatalmas erődvonal mögött húzódnak meg s jóformán eddig csak előcsatározások történtek. Csak a tengeren súlyosítottak el több hajót, a levegőben történtek repülő előőrsi szolgálatok és bombázások. Eddig még mindenféle békekísérlet kudarcot vallott. Mussolini lapjainak a békegalambjai erőtlenül hullottak alá, meghiusult a pápa békekísériete, nem sikerült a három északi állam urakodójának az akciója s ma már, ha valami rendkívüli dolog nem lép közbe, a háboru a végső befejezésig folytatódik. Ki tudná megmondani, hogy a tökéletesen felszerelt óriási német haderő és háborus gépi technika győz-e, vagy a szövetségesek ugyancsak kitűnő hadereje és különösen gazdasági mindenhatósága és tengeri zárolata?

Az orosz-német gazdasági szövetség hatalmas meglepetése volt az egész világnak s megpecsételte Lengyelország sorsát. A német-orosz szerződés megkötése után az egész világ, különösen az érdekelt államok, feszült érdeklődéssel várták, hogy Oroszország a gazdasági támogatáson túl cselekvőleg belép-e a háborúba, vagy fenntartja semlegességét. Ugyanilyen nagy érdeklődés kísérte Olaszországnak a magatartását, amely addig Németországnak a szövetségese volt s a tengely politikának egyik támaszpontja. Az orosz-német szerződés azonban új helyzetet teremtett és ma már valószínűnek látszik, hogy Olaszország továbbra is semleges marad, mert érdekeit nem tudja azonosítani Oroszország érdekeivel. Még szerencse a szerencsétlenségben, hogy az angol-francia és német háboru körül erős semleges tömb alakult ki. A semleges államok hatalmas erőfeszítéssel dolgoznak, hogy semlegességüket megőrizzék. Különösen a kis államok forognak nagy veszedelemben s harcolnak semlegességük további megtartása érdekében.

Az elmúlt héten a világsajtót s a rádió hullámokat olyan hírek járták be, hogy Németország háborus sikerének érdekében Belgiumon és Hollandián keresztül fogja megrohanni a nyugati frontot és itt akarja megközelíteni a szigetországot. Belgium és Hollandia mozgósítottak, megerősítették határaikat, mert olyan hírek kerültek forgalomba, hogy Németország a két ország határán hatalmas csapategységeket vonultatott fel. Ekkor ült össze a három államfő is tanácskozássra, hogy mitévők legyenek, ha Németország megsérti országuk semlegességét. Békejavaslattal fordultak a háborus felekhez, azonban ez a békejavaslat is a pusztába kiáltó szó sorsára jutott. Ugyanilyen harcot foly-

tatnak semlegességükért Finnország, Törökország, Svédország, Svájc, Magyarország, Jugoszlávia és mások. Különösen azonban Belgium és Hollandia semlegessége forog még ma is a leginkább kockán.

Egy hágai jelentés alapján megírták a lapok, hogy egy német repülőgép egy holland sziget felett elrepült. A holland járőr tüzelt a gépre, amit a német repülőgép viszonozott. A holland kormány semlegességének megsértése miatt nagykövete útján a német kormánynál tiltakozást jelentett be. Ugyanakkor egy angol katonai repülőgép repült át belga terület felett, ami miatt a londoni belga nagykövet tiltakozott az angol kormánynál. Háborus gépek repülnek el azonban Svédország, Svájc felett is, s el lehet mondani, hogy napról-napra nehezebb helyzetbe jutnak a semleges államok.

De ugyanilyen élet-halál harcot folytatnak semlegességük megóvása érdekében Finnország és Törökország is. Oroszország ugyanis olyan követelésekkel lépett fel a két országgal szemben, amelyek a két állam felségjogait s területi épségét veszélyeztetik. Közben Törökország Angliával és Franciaországgal kötött szerződést, de a szerződés mellé egy jegyzéket csatoltak, amelynek értelmében a szerződés feltételei hatálytalannokká válnának, ha Oroszország és Törökország egymással háboruba keverednének. Azóta is Oroszország részéről több ízben történtek kísérletek, hogy Törökországgal a Dardanellák ügyében megállapodást kössön. Ezek a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre. Ugyanig zátonyra futottak az orosz-finn tanácskozások is. A finn nemzet hősi magatartást tanusít s mindent elkövet, hogy függetlenségét megőrizze, s továbbra is a háborus semlegesség feltételeit tiszteletben tartsa.

Mindnyájan tudjuk, hogy a háboru erköltese a legnagyobb erkölestelenség, mert a háboruban levő nagy államok csak saját érdekeikkel törődnek s a cél szentesíti az eszközt elve alapján olyan eszközöket vesznek igénybe, amelyek a semleges kis államokat könnyen gazdasági romlásba kergethetik. Így is azonban rendkívül fontos érdek, hogy a háborun kívül eső államok megőrizzék továbbra is semlegességüket s mindent elkövessenek, hogy a háboru mindent felperzselő tüzét korlátozni tudják. Eddig sikerült megőrizni a legtöbb államnak semlegességét, de nem lehet tudni, hogy mit hoz a holnap s mikor kergetik be a szemben álló háborus felek a kis államokat a háboruba. Reméljük azonban, hogy végül is a józan ész győz s Európa elkerüli végső pusztulását.

A róm. kath. Egyházmegyei Tanács közgyűlése.

Az erdélyi római katolikusok Státus néven ismert ősi szervezete, mely 1932-ben Egyházmegyei Tanács néven ujjaalakult, november 17-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. Ennek a közgyűlésnek különös érdekességét adott az a körülmény, hogy ez alkalommal első ízben elnökölt azon megyéspüspöki minőségben *Márton Aron* püspök.

A közgyűlésnek mindenképen kiemelkedő és jelentős eseménye volt az új püspök nagy és széles távlatokkal magába foglaló megnyitó beszéde. Ennek a beszédnek alapját a *templom* és az *iskola* képezte. A püspök rámutatott arra, hogy a templom, ma inkább, mint valaha, az a hely, amely körül a krisztusi igazságokat magukéivá tett keresztény tömegeknek csoportosulniuk kell, mert ez ad erőt és biztonságot, védelmet minden olyan veszedelemmel szemben, mely a lelket sok oldalról fenyegetheti. A templommal kapcsolatos az iskola, ezt attól szétválasztani nem lehet és nem szabad. A keresztény kultúra forrása egyfelől a templom, másfelől az iskola. Az iskola, melynek vallás erkölcsi jelentőségét az Egyház kezdettől fogva a legfontosabb dolgnak tartotta, adja a templom körül csoportosuló tömegnek a szükséges szellemi kulturát, s ezokból az iskola fenntartása minden keresztény közösségnek a legszentebb kötelessége. Kiemelkedő része volt a megnyitó beszédnek az a megállapítás, hogy a társadalmi és az életünket minden más irányban érintő vezetésben nem a középszerűeknek, hanem az arravalóknak, az érdemeseknek, a tehetségeseknek kell érvényesülniök. Ez a korszerű megállapítás élénk

visszhangot keltett a közgyűlés soraiban annak jeléül, hogy ennek szükségességét és igazságát mindenki érzi.

A közgyűlés az igazgatótanács által előterjesztett évi jelentés anyagát tárgyalta le azután. Mig egyfelől megnyugvással állapította meg, hogy a katolikus magyar kisebbségi iskolaügy életében a legutóbbi kormányintézkedések folytán könnyítések remélhetők, másfelől rámutatott olyan sérelmekre is, amelyek még mindig fennállanak és amelyek gyökeres orvoslása nélkül a teljes nyugalmi állapot alig remélhető. Ezen a közgyűlésen különös erővel hangoztatták a felszólalók — talán a püspöki megnyitó hatása alatt — az áldozatkészség szükségét úgy a templommal, mint az iskolával szemben, s ennek gyakorlati formájául az önadóztatás gondolatát emelték ki elsősorban. Ez, a jelenlegi általános helyzetben, mely sem az egyén, sem a közületek anyagi életlehetőségeinek nem kedvez, nehézségekbe ütközik, de épen azért áldozat, hogy ezt anyagi erejéhez képest mindenki meghozza. A szövetkezeti eszmének az egyházmegye intézményeiben való örvendetes terjedését a közgyűlés nagy megnyugvással állapította meg, nemkülönben azt is, hogy a radnóti és a kézdivásárhelyi földműves iskolák az erdélyi magyar kisgazdaközönség nevelését nagymértékben és igen hasznos módon segítik elő.

A közgyűlés, — melyen a mostani nehéz körülmények között is száznál többen jelentek meg, — délután 6 órakor a püspök emelkedett szellemű zárószavainak hatása alatt lelkes hangulatban eszlott szét.

Külföld

Nem lesz béke! Lapunk előző számában közöltük, hogy a belga és holland államfők békefelhívással fordultak a harcoló felekhez. A békefelhívás után többnapig feszült várakozás következett, és már úgy látszott, hogy a békefelhívásra a hadakozó felek nem is fognak feleletet adni. A helyzet azonban úgy alakult, hogy néhány nappalva először Anglia és Franciaország, majd Németország nyilatkozottak ki békefeltételeiket. A nyugati hatalmak a béke előfeltételül Lengyelor-

szág, Csehszlovákia és Ausztria helyreállítását jelölték meg. A nyugati hatalmak válaszukban hangsúlyozták, hogy véget akarnak vetni annak a bizonytalanságnak, amely Európában uralkodik Németország állandó támadásai miatt. Az angol újságok cikkeiből megállapítható, hogy Anglia nem óhajtja Lengyelországot és Csehszlovákiát abban az állapotban és olyan határokkal visszaállítani, ahogyan azt a Versailles-i szerződés megszabta. A nyugati hatalmaknak ez az elhatározása természetesen nagymértékben megkönnyítheti a kibontakozás

lehetőségét. Sajnos, béketárgyalásokra mégsem kerülhet sor, mert Németország válaszában, amit a békefelhívásra adott, rendes eljárásnak minősíti Lengyelország elfoglalását és hangoztatja, hogy az új rend bevezetése Ausztria és Csehszlovákia részére valóságos áldást jelent. Az angol újságok szerint Németország válaszából kitűnik, hogy Németország olyan békét óhajt, amely biztosítja számára az eddig megszállt területeket. Ezekután megállapítható, hogy a belga és holland békekezdeményezés semmi változást sem hozott.

Olaszország békét szeretne teremteni a dunai és Balkán-államok között. Az olasz diplomáciai tevékenység a Balkán- és dunai államokban egy pillanatra sem szünetel. Hír szerint az olasz tevékenységet XII. Pius pápa is nagy érdeklődéssel figyeli. Az angol újságok úgy látják, hogy a balkáni érdekközösségnek az lesz a főcélja, hogy Olaszország segítségével megakadályozza a szovjet befolyás növekedését a Fekete-tenger vidékén.

Az olasz újságok egyébként részletesen foglalkoznak Szovjet-Oroszország kelet-európai térnyerésével. Hangoztatják, hogy ez végeredményében az angol-francia bekerítő politika folyománya. Ez készítette Németországot arra, hogy szövetkezzen a szovjettel. Hangsúlyozzák az olasz újságok, hogy Olaszország semmi körülmények között sem engedi meg, hogy Oroszország egyetlen lépést is tegyen a Kárpátokon túlra, vagy a Duna-völgyében s a Balkánon a Földközi tenger felé.

Nagy tüntetés volt Prágában. Háromszáz cseh tüntető összehívott a cseh rendőrséggel. A német hatóságok kijelentették, hogy kizárólag cseh belső kérdéssről van szó és így a német kormány nem látta szükségesnek a beavatkozást.

Magyarország kitart békepolitikája mellett. A bolgár újságok részletesen foglalkoznak Magyarország külpolitikájával. Megállapítják, hogy Magyarország Olaszországgal együtt haladva, erőteljes béke gondolatot képvisel. Hangsúlyozzák a bolgár újságok, hogy Magyarország a béke gondolatától átharva igyekszik szomszédaival viszonyát szabályozni.

Olasz—török tárgyalások kezdenek? A nemzetközi események érdeklődésének központjába került az olasz—török viszony alakulása. Hír szerint a két hatalom között rövidesen megkezdődnek a tárgyalások. A tárgyalások során Törökország el fogja ismerni a balkáni olasz érdekeket. Valószínűleg Bulgária és Törökország viszonya is szóba kerül.

Anglia repülőgépeket vásárolt Amerikától. Az angol kormány egy amerikai repülőgépgyártól 800 repülőgépet vásárolt. Négy száz repülőgép már teljesen készen van és a gyár azonnal le tudja szállítani. 400 repülőgépet a gyár legrövidebb idő alatt elkészít. A repülőgépek óránként 400 kilométer kifejtésére képesek és mind megfigyelő, mind harci gépeknek használhatók. Hír szerint a franciák is fognak repülőgépeket vásárolni Amerikában.

Újabb nehézségek merültek fel az orosz—finn tárgyalások során. A finn küldöttség Moszkvát elhagyta, mert a tárgyalások alkalmával nem sikerült az oroszokkal megegyezést teremteni. Hír szerint a finnek újabb utasítást kérnek kormányuktól. Rendkívül aggodalmat keltő, hogy a finn határon 900 ezer főnyi orosz haderő áll. Az orosz újságok sokat foglalkoznak a finn—orosz tárgyalások megszakadásának ügyével. Az újságok azt állítják, hogy a tárgyalások meghiusulása miatt Anglia felelős, mert állandóan uszította Finnországot Oroszország ellen.

Harcias nyilatkozatot tett Churchill. Az angol haditengerészet minisztere, Churchill, harcias rádióbeszédet tartott. Beszédében hangoztatta, hogy Anglia elhatározta a végletekig

való küzdelmet és addig fogja folytatni a háborút, amíg az ellenség azzal jól nem lakik.

Benes nem tudott kormányt alakítani. Közöltük lapunkban, hogy a volt csehszlovák államfő, Benes, kormányt akart alakítani, hogy ezzel is szolgálja Csehország feltámasztásának ügyét. Londoni hírek szerint Benesnek nem sikerült kormányt alakítania, mert a cseh vezetők között nagy ellentétek vannak. Benes egyelőre úgynevezett csehszlovák hadügyi bizottságot alakított.

Magyar politikus nyilatkozik a jugoszláv—magyar barátságról. Eckhardt Tibor, a magyar kiscgazdapárt elnöke hosszabb látogatást tett Jugoszláviában. A magyar politikus hazaérkezése után nyilatkozott. Kijelentette, hogy meggyőződése szerint a múlt politikai nehézségei kiküszöbölhetők és a jugoszláv—magyar közeledés ügye tovább fog fejlődni.

Titokzatos német hajó a tengeren. Az angol haditengerészet hajtóvadászatot indított egy rejtélyes német hadihajó ellen, amely az Atlanti-Óceánon már nagyon sok angol hajót sülyesztett el.

Bombabiztos fedezéket építenek a volt német császár számára. A hollandiai Doornban a volt német császár számára bombabiztos fedezéket építenek. A volt császár egyébként állandóan tanulmányozza térképekről a hadihelyzetet.

A belga és holland kormányok kiáltványa. A belga és holland külügyminiszterek között megbeszélést tartottak és utánna a két állam kormánya felhívást intézett a világ lelkiismeretéhez. A kiáltványban rámutatnak, hogy minden ellenük irányuló esetleges támadás

indokolatlan lenne, mert szigorúan betartották a semlegességet. A két állam hadvezetősége között egyébként fontos katonai tanácskozások folynak.

Hazatelepítik a litvánokat is. Oroszországban nagyon sok litván él. A jövő év tavaszán százezer litvánt áttelepítenek Litvániába és helyettük fehér-oroszokat telepítenek át Litvániából Oroszországba.

Magyarországon a holland népért imádkoztak. Több budapesti református templomban könyörgést tartottak a holland nép megsegítéséért. A hollandok ugyanis a magyarországi kommunizmus bukása után sok tízezer magyar gyermeket fogadtak vendégül és láttak el élelemmel, ruházattal.

Orosz—japán határrendezés. Moszkvában az orosz és japán kiküldöttek között megegyezés jött létre, hogy határrendezési értekezletet hívnak össze. Ezzel párhuzamosan az oroszok és a japánok gazdasági tárgyalásokat is fognak folytatni és több fontos kérdést barátságosan oldanak meg. Még egy érdekes esemény történt a Távolkeleten. A tokiói angol és francia nagykövete közölték a japán külügyminiszterrel, hogy északkeleti területről részben visszavonják az angol és francia csapatokat. Az Északamerikai Egyesült Államok nem csökkentette katonaságának létszámát Északkeleten.

Hazarendelték a csapatokat a bulgár—török határról. A török hadvezetőség hazarendelte a bolgár határról a tartalékos katonaságot. Hasonlóan cselekedett a bolgár hadvezetőség is. Bulgáriában a gyakorlatra behívott tartalékosokat november 20-án leszerelik.

Javul Chamberlain állapota.

Az angol miniszterelnök súlyosan megbetegedett. A legutóbbi hírek szerint állapotában javulás állott be.

Németország engedékenységet kér a kisállamoktól. Berlinben több kis ország képviselőjének értésére adták, hogy a kis országoknak engedékenységet kell tanúsítaniuk akkor, hogyha a területük felett német repülőgépek repülnének át, vagy pedig vizeiken német tengeralattjárók jelennének meg. Németország kijelenti, hogy ezt nem fogja szándékosan tenni, ha azonban német repülőgépek holland vagy belga területen kényszerleszállást végeznek, vagy pedig német tengeralattjárók holland vagy belga kikötőkbe menekülnek, Németország elnéző magatartást vár.

Német repülőgépek jelentek meg Páris felett. Német repülőgépek Páris felett nagy magasságban felderítő repülést végeztek. A légvédelmi tüzérség lövései után a német gépek elmenekültek. A francia léghárító lövegek lövedékeinek visszahulló szilánkjai Páris utcáin 3 polgári lakost megsebesítettek.

Még egy védelmi vonalat építenek a németek. Hír szerint a német hadvezetőség elhatározta, hogy a jelenlegi védelmi vonaltól 70 kilométer távolságban új védelmi vonalat épít. Az új védelmi vonal az eddiginél is erősebb lenne.

Mit remél a londoni tőzsde? A belga és holland államfők békekezdeményezése Anglia gazdasági életére rendkívül nagy hatással volt. Az angol tőzsdén fogadásokat kötöttek, hogy karácsonyig béke lesz. A fogadások alkalmával ötöt tesznek egy ellen a béke javára

Osztrák légió alakul Franciaországban. A Franciaországban élő osztrák politikai menekültek osztrák légiót akarnak szervezni. A mozgalom élén Starhemberg herceg áll, aki mindenféleképpen vissza akarja állítani a független Ausztriát.

Oroszország elzárja határait a zsidók előtt. Az európai háború következményeképpen nagyon sok zsidó vándorolt be Oroszországba. Az orosz kormány elhatározta, hogy megakadályozza a zsidók további beszivárgását és ennek érdekében elzárja határait a zsidó bevándorlók előtt.

A légi harcok mérlege. A német hadvezetőség közzétette a légi harcok eddigi mérlegét. A jelentés szerint az angolok 64 és a franciák 16 gépet veszítettek a légi harcok során. A németek a nyugati arcvonalon 16 gépet veszítettek.

A müncheni bombamerénylet áldozatai. A müncheni polgári sörözőben elkövetett merénylet sebesültjei közül egy ember meghalt. Ezzel a merénylet áldozatainak száma nyolcra emelkedett.

Ruhajegyek Németországban. A német gazdasági miniszter elrendelte, hogy a ruházati anyagok igazságos módon való elosztásának érdekében november 15-től kezdve bevezetik a ruházati jegyeket. Ezenkívül a gazdasági minisztérium még egy fontos intézkedést hozott. A háború tartama alatt a Német Birodalomban fényűzési cikkeket nem szabad gyártani.

Molotov Japánba készül. Berlini híradás szerint a japán—orosz viszonyban rövidesen javulás következik be. Hír szerint Molotov orosz külügyi népbiztos látogatást fog tenni Japán fővárosában, Tokióban.

Uri cifraság.

Elrobogott az autóbusz s ketten indulunk hazafelé, az öreg Marci bá, meg én.

— Miért egyedül? — kérdem jó embereimet. — Hol a fia?...

— Elment!... Itt hagyott... — volt a nehéz sóhajoktól kísért válasz.

— Dehát miért ment el? — faggattam tovább. Nehezen, de megnyilik az ajak s könnybe-lábadt szemekkel — így felel:

— Elment, mert olyan követelő volt az öltözködés tekintetében, hogy én azt nem tudtam kielégíteni s itthagytam. Elment a városba. Ott pénzt szerez és vesz box-csizmát és uri ruhát. Azt mondja, hogy a többinek is ilyen van s így ő sem maradhat el a többi-től!... A mai gyermekeknek nem jó az olyan ruha és csizma, mint amilyen a miénk volt... — Így panaszkodt szegény öreg s tovább nőgatta sovány tehénkét...

Nagy a gondja és fájdalma szegény Marci bának, de nem csak neki, hanem még tudja Isten hány testvérünknek.

A Magyar Nép célja az, hogy megértesse minden magyar testvérrel, hogy a nehezen megszerezhető pénzzel tudjunk okosan gazdálkodni!

Megszólalok e szerény sorokkal én is, mert fáj látnom a szegény Marci-bák számlalan szomorú sorait s míg egyfelől segítségére kívánok lenni a mi népünk sorsáért igazán önzetlenül és nem hivalkodó céllal aggódó szerkesztő uraknak, másfelől segítségére szeretnék lenni a jobb sorsra érdemes népünknek.

Hol a gyökere a hibának? Most is azt mondom: a nevelésben.

Gondolkozzunk csak! Megtesznek-e a szülők minden lehetőt, hogy olyan vágyak, igények, hajlamok ne keletkezzenek gyermekeikben, melyek őket s velük együtt a családot szerencsétlenségbe dönthetik. Bizony nem mindig teszünk meg mindent. Sőt sok helyen egyenesen a családi nevelés olyan, hogy a gyermeket igényesnek nevelik. Ma nem jó a borjubőr csizma. Nem jó a darocruha (csak a papoknak és tanítóknak). Ma ezeket dobnak oda cifra rongyért olyanok is, kiknek sem társadalmi helyzete, sem ál-

lása nem követeli, de jövedelme sem engedi meg!

Láttam szegény földmives testvért, aki egész évi gabonafeleslegét vitte be szekéren a városba csak azért, hogy leányának „Bundát” vehessen. Azt mondja az atyafi, hogy abba a kis boltba bele sem fért volna a bundikáért adott gabona.

Igy és ilyen igények kielégítése, előbbutóbb teljes anyagi leromlásba dönti falusi népünket. Szülők hibája! Nem szabad a gyermekek ilyen nagyfoku kívánságait kielégíteni!

Neveljétek a gyermekeket az egyszerűségre, takarékosagra, vagyonskimelésre, a kevéssel való megelégedésre. Neveljétek úgy, hogy ne majmoljon másokat, talán éppen helytelenül öltözködőket. Legyenek önmérséklők és tudják vágyaikat korlátozni a végtelenségig. Ne kényeztessétek el és ne ígérjétek olyan dolgokat, melyek nem hozzáillők és melyek megszerzése vagyonszerítést jelentene.

Már kicsi korában szoktassátok meg arra, hogy ne legyen követelő, tanulja meg azt, hogy *nincs*. Hogy a pénzt milyen nehéz megszerezni és milyen könnyű elkölteni.

Nem szabad a gyereket hiusághoz, telhetlenséghez, féltelenséghez, parancsolni szeretéshez, gondatlansághoz, rendetlenkedéshez, kimaradásokhoz szoktatni, mert az ilyenek válnak zsarnokká szüleik felett és később, amikor kénytelenek belátni, hogy vágyaik otthonról nem nyerhetnek kielégítést, elmennek idegenbe, könnyű kereseti lehetőség után néznek s szomorú sok eset bizonyítja, hogy így lett „bunda” — de nem volt becsület.

Térjenek vissza fiaink és leányaink a régi egyszerűséghez és egészségesebbek, szebbek, jobbak, vidámabbak lesznek ők is, de szüleik is, kiknek nem fognak folytonos követeléseikkel gondot okozni.

Szerénység! Egyszerűség! — az öltözetben, de annál több szeretet, ismeret, hit és lélek legyen bennetek. Csillogóbb, mint a drága ékkő — vagy a cifra ruha.

Fekete Károly.

Hírek

Összehívták a parlamentet. II. Károly király Ófelsége rendelet-törvényt írt alá, amely szerint a parlament november 25-én ülésre ül össze. A törvényhozás elé fontos javaslatok kerülnek.

Bevonultak az ujoncok. Az 1940-es korosztály ifjainak bevonulása megtörtént. Egyidejűleg az egész országban megkezdődött a katonai előképzős ifjak oktatása.

Bucurestiben járt Konstantinápoly kormányzója. Lufti Kirdar, Konstantinápoly kormányzója, látogatást tett Bucurestiben. A kormányzó a propagandaügyi minisztérium vendége volt.

Órisi tüzszerencsétlenség történt Venezuelában. A délamerikai Venezuela állam egyik petróleum telepén borzalmas szerencsétlenség pusztított. Egy vendéglőben robbanás történt és a telep, amely gyulékony anyagokkal volt tele, néhány pillanatok alatt lángtengerré változott. Az oltási munkálatokat csaknem lehetetlenné tette, hogy az olajtelepen raktározott olaj a tartányokból kifolyt. A szerencsétlenségnek több mint kétezer halálos áldozata van.

Nem szabad elrepülni a Pantelimon-erőd felett. A légügyi minisztérium közleménye szerint polgári repülőgépek a Bukarest közelében levő Pantelimon-erőd felett sem nappal, sem éjszaka nem repülhetnek át.

Nagy gyász érte Tóth István munkatársunkat. A Magyar Népkiváló művészi munkatársát, Tóth István festőművész-tanárt nagy gyász érte. Fia 27 éves korában meghalt. A fiatalon elhunyt, nagytehetségű ifjút Szelecskén temették el.

Felemelik a rekvirálási bonok értékét. Argetoianu miniszterelnök rendeletére az 1939 március 15-ike után kiadott rekvirálási bonok értékét 20 százalékkal fel fogják emelni. A felemelést az indokolja, hogy azóta minden megrágult.

Megjelent a Magyar Népegészségügyi Szemle. A Magyar Népegészségügyi Szemle novemberi száma gazdag tartalommal jelent meg. A folyóirat tartalmából kiemeljük a hormonokról, a derékfájásról, az égésekről és forrázásokról, továbbá az egészséges kávéról szóló cikkeket. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalnál, Marosvásárhely—Târgu-Mures, Sft. Gheorghe 20.

Megszűnik a Dunán a személyszállító hajók közlekedése. A közeledő télre való tekintettel a román folyamhajózási igazgatóság megtette a szükséges intézkedéseket a dunai hajózás beszüntetésére. November 15-től kezdve a Dunán a személyszállító hajók forgalmát korlátozzák. A teherárú forgalom lebonyolítása mindaddig, amíg lehetséges lesz, tartani fog.

Megrágul a levelezőlapok illeteke. A posta vezérigazgatóságának rendelete következtében a levelező lapok ára 1 lej-jel megrágul.

Nagy vasúti szerencsétlenség történt Németországban. A németországi Rosenbrunn állomáson két személyvonat összeütközött. A szerencsétlenségnek 43 halálos és 60 sebesült áldozata van.

Hamis 50 lejesek Temesváron. Temesvár vidékén nagyon sok hamis 50 lejes van forgalomban. A rendőrség nyomozást indított és a pénzhamisító műhelyt felfedezte. A bűnösöket letartóztatták.

Nem engedik szabadlábba Auschnittot. A letartóztatott Max Auschnitt nagyiparos kérését adott be, hogy helyezze szabadlábba. A tábla tanácsa a kérést elutasította. Egyébként Auschnitt barátainál egymillió lej értékű idegen pénzt és állampapírt foglaltak le.

Bűnös gimnáziumi titkár. A kolozsvári egyetem mintagimnáziumának titkára, Rusu Ioan másfélmillió lejt sikkasztott. A bűnös tisztviselőt letartóztatták.

Kutató út a Déli-Sarokra. Az Északamerikai Egyesült Államok megbízásából Byrd tengerenagy a Déli-Sarokra indult, hogy kutató munkát végezzen. A Byrd vezetése alatt működő kutatóraj tanulmányozni fogja annak a lehetőségét, hogy milyen módon lehetne légi összeköttetést teremteni Amerika és Ausztrália között a Déli-Sarkon át. A Déli-Sarkon állandó települést akarnak létesíteni és nagyobb területet amerikai fennhatóság alá akarnak venni.

A katonai szolgálatot teljesítő italmérők kedvezményei. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely a katonai szolgálatra bevonult italmérők (kocsmárosok) részére a következő kedvezményeket engedélyezi: Felfüggesztik az engedélyilleték behajtását, melynek fizetése a hazatéréstől számított egy hónap múlva esedékes. Felfüggesztenek minden bírságbehajtást, ugyanakkor felfüggesztenek minden bírsággal kapcsolatos bírói eljárást. A rendelet már életbe is lépett.

Segédszolgálatos nők Angliában. Angliában sok nő teljesít katonai segédszolgálatot. Az angol hadügyminiszter a segédszolgálatban működő nők számát megkétszerezte.

Magyar Nép boldog olvasója!

Bajok és siralmak falujá-
ból — Feketetótról — kiáltak
felétek. Negyvenhét lakóházban
húzódott itt meg mintegy 212
református magyar. E kicsi szig-
etből ma már 17 épület romok-
ban hever, négy pedig lakhatat-
lan. Megrohant a Kőrös áradata
és néhány óra alatt olyan sebet
ütött, melynek nyoma évtize-
dekre ott lesz a meggyötört falu
homlokán. A beomlott falak
mellett odaveszett rengeteg ga-
bona, majorság, disznó, bivaly,
ruha, bútortat, gazdasági felsze-
relés. Husz család lett hajlék-
talan a 47-ből. Véreid jajgatnak
itt, egyszerű földmives és nap-
számos emberek mind, akiknek
immáron meg kell szokniok ta-
lán még a koldusbotot is.

Évtizedek lepergett verejtéke
és elröppent hála-sóhajai pusz-
tultak el az iszapba, míg a jö-

vendő végigálmodott reménysé-
gei bedültek a hullámsirba.

Nyugodt és biztos hajlék-
ban ülve, vonuljon el lelki sze-
med előtt a tóti hajléktalanok
fekete serege. Nézd meg az ar-
cukat, lesd meg a beszédjüket...
a Te véred indul neki a Kálvá-
riának. Pihentető párnádon ne
lepjen meg addig az álom, míg
fel nem idézed borzalmas éjsza-
kánkat, mikor az Isten haragja
hullámokban bömbölt, jó hajtó
állatok bögtek, ebek vonítottak,
emberformák jajveszékelték és
kimosott házak éles robajjal
semmivé hullottak.

Gyermekeid fejecskéjét simo-
gatva, jussanak eszedbe a tóti
apróságok is, akik szegényes,
mindennapi ruhájukban mene-
kültek, míg az igénytelen ün-
neplőt elvitte a víz, vagy ellepte
az iszap. Testi sebeink mellett

vedd számba lelki sérüléseinket
is: a megbicsaklott hitet, a meg-
csúfolt önbizalmat és a megalá-
zott reményt.

Ismerem a szívedet és tudom,
hogy mélységes részvétellel gon-
dolsz ide, ahol egy falu temet-
kezik. Köszönöm a messziről
idesugárzó együttérzéseket, de
légy olyan jó: segíts is meg va-
lamivel. Néhány lejt, gyermek-
ruhát vagy cipellőt bizonnal
fogsz találni telkeden, csak ne
a szemedet, hanem a szívedet
bocsásd egyszer szabadon! Ado-
mányaidat, melyeket majd nyil-
vánosan megköszönünk e címre
kérem:

Oficiul parochial reformat.
Táut. jud. Bihor. Plasa: Tinca.

A jó Isten megkimélő kegyel-
me legyen Veled és háznépéd-
del!

Dérczy Imre, ref. pap.

Rövid hírek

A józseffalvi tüzkárosultak
részeire Suhajda István Ma-
gyarpécska 50 lejt küldött be.

Oravica közelében kisiklott
egy motoros vonat. Az Oravica
és jugoszláv határ között közle-
kedő motoros vonat kisiklott. A
szerencsétlenségnek 2 súlyosan
sebesült áldozata van.

Felborult egy társaságkocsi
Bucuresti közelében. Bucuresti
közelében egy társaságkocsi
felborult. Két ember meghalt,
hász utas megsebesült.

A hóvihar áldozata. A Hunyad
megyei Halmágy közelében Giur-
giu Veronika buzesdi lakos a
hóviharban megfagyott. Holtos-
lét a csendőrség találta meg.

Megnyílt az új orosz határ a
forgalom számára. A Bukóviná-
nál levő új orosz határ megnyílt
a forgalom számára. A vasuti
forgalom a román Orăseni és az
orosz Sniatin állomások között
fog lebonyolodni.

Lezuhant egy katonai repülő-
gép. Cernauti közelében lezuhant
egy katonai repülőgép. A gép
vezetője és kísérője súlyosan
megsebesültek.

Legideálisabb hashajtó, vér-
tisztító, epehajtó a Dr. Földes
féle „Solvo” pirula. Székrekedés,
bélrenyheség, rossz emésztés,
gyomorrontás, felfuvodás, gyo-
mor és bélfájdalmaknál teljes
gyógyulást nyújt. Egy doboz
ára 20 Lei, minden városi és vi-
dégi gyógyszerárban és droge-
riában kapható.

Hélium gázt fedeztek fel több
romániai olajforrásban. Több
romániai olajforrásban hélium-
gázt fedeztek fel. A hélium ki-
válóan alkalmas léggömbök
megtöltésére, mert a levegőnél
könnyebb és nem robban.

Szőlőoltványokat

amerikai sima
és gyökeres
vesszőket szál-
lit a legjobb fa-
jokban és leg-
jobb minőségben

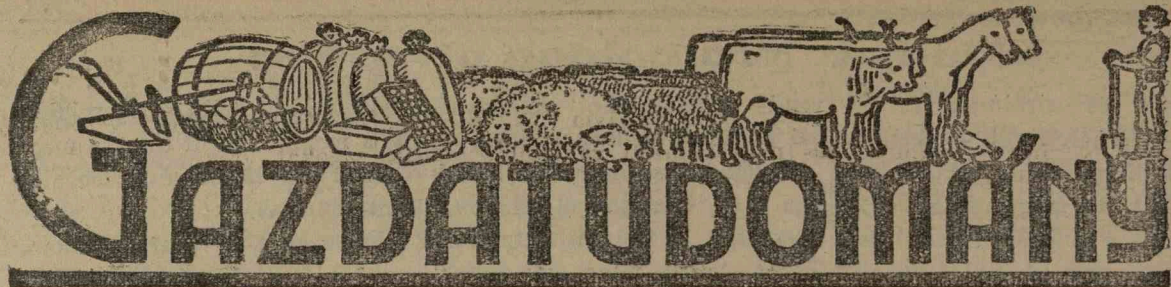
Ambrosi, Fischer és Társai

Aiud, Jud. Alba.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Hogyan lehet a közbirtokossági fajtalékok zavartalanul kihasználni?

Szabó Gyula szentgyeházfalui plébános kérésre volt szives a fönti kérdésre az alábbi tájékoztatóval szolgálni:

„A közbirtokossági fajtalékok zavartalan kihasználására vonatkozó ügyünket következőkép intéztük el:

Megalakitottuk a törvény által előirt és engedélyezett közbirtokossági fakitermelő szövetkezetet, melynek eljárási módját röviden itt adom.

Kétféle fakitermelő szövetkezet van, agymint:

1. *Kereskedelmi fakitermelő szövetkezet*, amely legkevesebb 25 tagból alakulhat meg és

2. *Közbirtokossági fakitermelő szövetkezet*. Ennek megalakulási feltétele, hogy a tagoknak több mint fele, a jogoknak pedig kétharmada szerepeljen a szövetkezni akarók névjegyzékén.

Ennél kevesebb tag közbirtokossági vagy kereskedelmi fakitermelő szövetkezetet nem alakíthat. És szövetkezetről lévén szó, mindkét esetben 500 lei üzletrész jegyzés kötelező, melynek 10%-a nyomban lefizetendő.

Fakitermelő szövetkezet tagjai csakis birtokossági tagokból lehetnek.

Azon tagok, akik eddig is maguk dolgozták fel saját anyagukat, fajtalékokukat ezután is megtarthatják maguknak, ha lefizetik 10%-kal együtt azt az árat, amennyiben ezidei árban a fakitermelő szövetkezetnek áll.

Ezek természetesen mind megterhelhetések a régi rendszerrel szemben, viszont megvan az az előny, hogy a fakitermelő szövetkezet hozzájuttatja tagjait a közbirtokossági erdőben levő fajtalékaikhoz és eladási bérceát is adhat, mivel zavartalanul niacra vihe-

tik áruikat és minden kockázat nélkül eladhatják.

A szövetkezet alaptőkéjét érinteni nem szabad, de van egy „tartalékalap“, amelyből rendezik a kiadásokat, míg a tagok fajtalékaik után járó illetményeiket be nem fizetik s így a szövetkezet zavartalan működése biztosítva van.

Alakulási eljárás.

A bucurești szövetkezeti központtól be kell szerezni 5 darab szabályzatot. „Actul Constitutiv și Statutul Cooperativei Pentru Exploatarea Forostiere“, azután gyűlést kell összehívni, mely a kérdés tárgyalása után kimondja a megalakulást.

Megalakulás után 5 példányban ki kell tölteni a nyomtatványokat. A 32. §-ban levő „Szövetkezet célja“ c. fejezethez a helyi körülményeknek megfelelő betoldást kell meg-ejteni s az iratok szabályszerű lezárás és aláírás után beküldendők a szövetkezeti központhoz, „Institutul Național al Cooperativei București, Str. Brezoianu No. 27“.

E szövetkezeti központ átvizsgálja be-küldött iratokat s helyszini szemle végett el-lenőrt küld ki, aki javaslatot tesz s ennek alapján jóvá hagyják a már megalakult szövetkezetet.

Röviden ez a lényege az eljárásnak. Még valami. Mi leutaztunk egyenesen a fővárosba és a szövetkezeti központtal személyesen intéztük el ügyünket, minden különösebb nehézség nélkül s így sokkal jobban jöttünk ki, mintha levelezéssel intéztük volna el.

Ezekben számolnék be az elért eredményről, melyet ilyenformán máshol is elérhetnek.“

Vinczeffy Sándor.

Gyümölcsöt vásárol Hunyadme- gyében a szövetségi központ.

Hunyad megyében kitünő, mondhatni, hogy világhírű gyümölcs terem. Ebben az évben a gyümölcsstermés mennyiségileg is kitünően sikerült. A hunyadmegyei gyümölcsstermelők nagy aggodalommal látták, hogy gyümölcsstermésüket nem tudják értékesíteni. A nehéz helyzeten a szövetségi Központ közbelépése segített. A Szövetségi Központ az almát 6—10, a diót 10—14 lejes áron vásárolja kilogrammonként. Sajnos, a vásárlás üteme nagyon lassu és így a gyümölcsstermelők attól tartanak, hogy termésük meg fog romlani.

Milyen növények termelésével foglalkozzék a gazda?

A propagandaügyi minisztérium a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg felvilágosító közleményben hívta fel a gazdák figyelmét arra, hogy a kenyérmagvak termelése mellett, a világpiac kívánalmainak megfelelőleg, karolják fel az olajos magvak és ipari növények, továbbá a hüvelyes növények termelését. A közlemény az ipari növények közül elsősorban a lent és a kendert ajánlja. Hangsúlyozza a közlemény, hogy ezeknek termelése nagymértékben előmozdítja a háziipar kifejlődését. Ezenkívül az említett növények iránt a külföld részéről is nagy kereslet mutatkozik.

Az olajos növényekre nézve a közlemény megjegyzi, hogy azok kétszer olyan magas áron értékesíthetők, mint a buza, sőt vannak egyesek, amelyeknek eladása által a búzával szemben háromszoros árra tett szert a gazda. Termelésre ajánlja a repét, szójababot és a napraforgót. A hüvelyesek termelésével

kapcsolatban a közlemény kiemeli, hogy Románia szomszédai, Jugoszlávia és Bulgária nagy nemzeti vagyonhoz jutnak hüvelyesek termelése által, mert azoknak egyrészét zöld állapotban, konzervnek dolgozzák fel. Ezzel kapcsolatban megemlíti a közlemény, hogy a jövőben a gyümölcsstermelésre és a gyümölcskonzerv készítésére is nagyobb súlyt kell fektetni.

Megemlékezik a közlemény a mesterséges takarmány-növények termelésének nagy fontosságáról. Hangsúlyozza ezzel kapcsolatban, hogy a takarmány-növények iránt a külföld részéről igen nagy kereslet mutatkozik és így ezek is rendkívül alkalmasak arra, hogy növeljék a gazdálkodás jövedelmezőségét.

Fontos intézkedés megtételére készül a nemzetgazdasági minisztérium.

A nemzetgazdasági minisztérium mellett működő központi árelenőrző bizottság állandóan foglalkozik a piacon uralkodó drágulással. Nagyszámu feljelentést tesznek a bizottságnál olyan kereskedők ellen, akik indokolatlanul drágítják árujukat. A bizottságot jelenleg egy rendkívül fontos kérdés foglalkoztatja, A terv szerint ha a piacon az áremelkedés nem áll meg, újabb cikkeket fognak közszükségleti cikkeknek minősíteni és ezeknek árát pontosan meg fogják szabni. Az árelenőrző bizottság szakértők bevonásával arról tanácskozik, hogy melyek azok a cikkek, amelyeket közszükségleti cikkeknek lehet minősíteni? A nemzetgazdasági minisztérium mellett működő árelenőrző bizottság visszautasi-

totta a kereskedőknek azt a kérését, hogy a minisztérium az üzérkedések miatt kivetett bírságokat semmisítse meg. A bíróság a büntetéseket megerősítette és azokat a kereskedők ki kell, hogy fizessék. A bizottság ezen az ülésen több új büntetést rótt ki.

Kormánybiztosság fogja a piaci árakat ellenőrizni.

A piaci áruzsora elfojtása céljából a kormány újabb minisztertanácsot tartott. A minisztertanács elhatározta, hogy az üzérkedés elfojtására és a fogyasztóközösség ellátásának zavartalan biztosítása céljából kormánybiztosságot létesít. A kormánybiztosság élére Scărioreanu tábornokot nevezték ki. Helyettesei ugyancsak tábornokok. A kormánybiztosság rövidesen megkezdí működését és az ország összes városaiban ellenőrző vizsgálatokat fog tartani. Azokat a kereskedőket, akik vétének a rendelkezések ellen, súlyosan megbüntetik, elzárással sujtják, sőt végső esetben üzleteiket bezárják.

Közszükségleti cikkeknek minősítették az olajos magvakat és növényi olajokat.

A nemzetgazdasági minisztérium az olajos magvakat és a növényi olajkészleteket közszükségleti cikkeknek minősítette. Ezek szerint a napraforgómag, lenmag, kendermag, ricinusmag, napraforgó olaj, lenmag olaj, kendermag olaj és ricinus olaj mind nyers, mind finomított állapotban közszükségleti cikkeknek számít. Ezekre is vonatkozik tehát a közszükségleti cikkek árát szabályozó rendelkezés. Mindenki köteles a készleteit a nemzetgazdasági minisztériumhoz bejelenteni.

Művelődési mozgalmak.

Egy koronázás története.

1608. november 19-én, ezelőtt 331 esztendővel nagy ujjongás és öröm volt Pozsony városában. Az utcákon rengeteg nép szorongott. Németek, osztrákok, magyarok, morvák. Ausztria és Magyarország különböző nyelvű és fajú lakói gyülekeztek a városba már napok óta. Időnkint egy-egy fegyveres csapat vonult el a báméskodók előtt. Egy fényes menetre várt mindenki a pozsonyi vár és a Szent Márton-templom közötti úton. Végre az emberék megpillantották a menetet. Élén az osztrák császár és magyar király udvari kocsija haladt. A kocsit Szent Isván koronáját vitte egy ládában, a templomba. Négy koronaőr volt mellette; mögötte pedig két előkelő, nemzeti ruhás férfi haladt lóháton, fényes kísérettel. Egyikük II. Mátyás király volt, aki éppen most indult ősi szokásnak megfelelően a koronázásra.

A koronázás a templomban istentisztelet közben ment végbe. A király a szertartás után visszavonult a várba, hol nagy koronázási ebédet vett részt az ország legnagyobb és legelőkelőbb uraival. Ugyanakkor a városban is mindenütt nagy mulatság és evés-ivás volt. Hat ökröt sütöttek és hatvan akó bort ütöttek csapra a nép számára, a hajdukat pedig száz akó bortal és négy ökröl vendégelték meg.

II. Mátyás osztrák uralkodónak magyar királlyá való megkoronázása mindenütt nagy örömet és megnyuvást okozott. Ausztriában, Magyarországon és Erdélyben a különböző népek szinte egyformán sóhajtottak fel a hír hallatára: hála Istennek. Most már talán vége lesz a sok szenvedésnek. Csak egy ember volt, aki Prága városában összecsikorgatta a fogait a dühtől: II. Rudolf német császár és cseh király. Pedig a 19-én megkoronázott Mátyás édes testvére volt, de Rudolf úgy haragudott rá, mint legnagyobb ellenségére. Igazság szerint örülnie kellett volna, mert II. Mátyás pozsonyi koronázása békét, nyugalmat jelentett sok millió embernek; a Habsburg uralkodó családot pedig megmentette.

Mi volt hát a jelentősége II. Mátyás megkoronázásának? Miért örült annyi ember, amikor e hír elterjedt a Duna mentén? Azért, mert a Mátyás elődje Rudolf olyan sok szenvedést okozott a dunamenti népeknek, hogy ezek már évek óta készültek elszakadni a Habsburg uralkodó háztól. II. Rudolf német császár egyúttal Ausztria, Magyarország és Csehország felett is uralkodott, tehát Közép-Európa valamennyi népe megérezte uralkodásának hatásait. Ezek pedig nagyon rosszak voltak. Rudolfnak ugyanis nagyon furcsa természete volt. Képeket, szobrokat gyűjtött s mindenféle rejtélyes tudománnyal, csillagászzal és aranycsinálással

foglalkozott. Emiatt elhanyagolta országainak vezetését s az ügyeket hitvány és rosszakarátú tanácsosaira bízta. Ezek pedig mindenütt a maguk érdekeit nézték és elsősorban a meggazdagodásra törekedtek. Mindenkit, aki becsületes volt, eltávolítottak a császár környezetéből. Azután az országok sorsát úgy irányították, ahogy éppen nekik tetszett. A különböző népeket elnyomták, vezetőik vagyont elvették és az elégedetleneket kivégezték. Könnyelműen háborút indítottak a törökök ellen s ezáltal a törökök pusztításait felidéztek.

Rudolf tanácsosainak gazdálkodása és a török háború miatt az összes dunamenti népek elégedetlenkedtek. A morvák, az osztrákok, a magyarok, erdélyiek, mindenütt sokat szenvedtek. A törökök is, a császári kormány vezetői is, egyformán pusztították és zsarolták őket. A császári katonaság Erdélybe valóságos rémuralmat hozott be. Az emberek rettenetes nyomorúságban éltek, mert a katonák mindenüket elvették. Éhség, pusztulás volt mindenfelé.

Ekkor történt, hogy a magyarok Bocskay István erdélyi fejedelem vezetése alatt fegyvert fogtak Rudolf és kegyetlen katonái ellen. A küzdelem sikeres volt, Rudolf csapatait leverték. Rudolf kibékült a törökökkel és a magyarokkal s a zsitvatoroki és bécsi békében megígérte a békeség helyreállítását s az igazságos uralkodást. Ámde alig irta alá a két békét, mikor a béke előkészítője, Bocskay hirtelen meghalt. Rudolf erre megtagadta a békeszerződések végrehajtását.

Ez a hír nagy izgatottságot keltett mindenütt. Fenyegetőzni kezdtek a törökök, morvák, osztrákok és magyarok egyaránt, Rudolf azonban hallani sem akart a két békekötésről. Erre a különböző népek szövetkeztek egymással Rudolf ellen. Az egész uralkodócsalád megijedt a következményektől s Rudolfot lemondatták. Helyébe Mátyás nevű testvérét választották meg. Ez kiegyezett a törökökkel és a magyarokkal. Megígérte, hogy a bécsi békét végrehajtja és törvényesen uralkodik.

Mátyás ezt az ígéretét meg is tartotta. Koronázása előtt Magyarország régi jogait megerősítette. Az idegen zsoldosokat az országból kivonta és a hivatalokba is csak hazai embereket ültetett. A nem katolikus nemesek vallászatárságát biztosította s így a békét vallási téren is helyreállította.

Miután Mátyás és a magyarság így véglegesen kibékültek, a békeséget és jó egyetértést a pozsonyi koronázás pecsételte meg. Ez a koronázás tehát a Rudolf szomorú emlékére uralkodásának végleges megszűnését jelentette. Bocskay békéje így lett valóságos.

Mulattató

A LUDAK.

Biró fia imitt-amott, vizen-sáron,
Ludat árul szentpéteri nagyvásáron
Ludat árul vagy hatot.
Senki sem mond jó napot.
„Úgy biz a,
Nem kel most el a líba.“

Kérdi tőle kenderesi molnár lánya:
Hogy párjáért a ludaknak mit kívánna?
„Odadom kék szemedért,
És dobogó szivedért,
Csak azért,
Aranyos szép magadért.“

Visszafelel kenderesi molnár lánya:
„Rossz szokás az, itt minálunk nem is járja;
Hanem szemet a szemért,
A szívet meg csak szivért.
Úgy bizony!
Jobb szokás ez, jobb bizony!“

Felel erre bíró fia hamarjába:
„Hajtsuk el hát Kis-kenderes falujába!
Kettőt adunk a papnak
Ennyiért összeadnak,
S négy líba
Elkel majd a lakziba.“

Nógrádi Pap Gyula.

A nagykörösi kánfor.

Nagy-körösi történetet mesélek. Csak úgy, az öregek után mondom el, amint tőlük hallottam. Igaz a történet; — el se mondanám, ha nem volna az.

Még sokan élnek Nagy-Körösön, akik látták a város pincéjét, még sokkal többen, akik csak a hírét hallották. A pincetorokban egy kis szobácska, abban lakott a Ruzsi asszony. Meg egy becsületes konyha: abban süttött-főzött ugyancsak a Ruzsi asszony. A város urainak süttött-főzött. Egyszeri, de pompás jóízű ételeket; aki megízlelte, a szája szélét is megnyalta utána.

Ruzsi asszony!

Hires asszony volt. Kövér, öreg, de azért jókedvű. Nevét, születését, korát senki se tudta, de becsülte mindenki. Nevét, de csak Ruzsi asszony nevét ma is tudja mindenki. Nem volt ellensége. Soha se vétett senkinek. Egyebet se tett, mint süttött-főzött, azután aludt. A városnak volt gazdaasszonya. Rendes tisztviselője.

Fizetése természetesen nem volt. Mi lett volna s miért lett volna? Volt tisztességes tanyája, volt dusan ennivalója. Ha kötényre, szoknyára, viganóra, pendelyre, főkötőre volt szükség: gondoskodott róla a város gazdája. Azontul pedig hova tette volna a pénzt?

Akkoriban nem is igen volt szokásban Nagy-Körösön a város közembereit fizetni. A város egyházi belső embereit ne értsük ide, csak a külső tisztviselőket. A régi jó magyar felfogás volt itt még ur. Tisztviselő csak az legyen, aki jómódu ember.

De tisztesség volt ugyan fizetés nélkül szolgálni a várost, de étlen-szomjan szolgálni nem tisztesség volt. A város közjavát ugyan ingyen őrzik, de már mégse koplalnak mellette. El se tűrné azt a város. Jó hírneve se engedné.

Nos, hát azért volt és arra való volt a város pincéje és Ruzsi asszony, hogy amikor a hivatalnak vége s a sok mennykő tanácskozásban kifáradtak az agyak s kiszáradtak a torkok: a város urai oda benézzenek, szokott asztaluk mellé letelepedjenek s Ruzsi asszony sültjét-főztjét jó étvággal elkölsék.

Esténként azután oda gyülekeztek a többi urak is, akik épen nem voltak hivatalbeliek s jó szó, bodor pipafüst és csendes dalolgatás mellett istennek tetsző módra eltöltötték az időt.

Adomáztak, nevetgéltek, jól mulattak s néha egy-egy dalra rágyujtottak. Leginkább a szegény „Szücs Maresa“ dalára. Gyönyörű dal, szomorú történet, éneke még a kuru-ok világából.

Amint ott lent a pincében dalolgahtak, három ifju legény belép Ruzsi asszonyhoz. Fáradt, porlepte, apró batyuval, vaskos suhogóval, de jókedvű mind a három.

— Isten jó nap!

— Fogadi Isten!

— Debreceni diákok volnánk, nénémszszony. Éjjeli szállást is keresnénk, de ha valami kis enni-inni valót kapnánk, az se éppen a kutyának jutna.

Nosza intett Ruzsi asszony a három diáknak a pince felé. Menjenk csak oda, találunk ott asztalt, széket, telepedjenek csak le. Mindjárt ad harapni valót.

Vitte is azonnal a gőzölgő fölséges báránypörköltet.

A nagy-körösiek észre se vették a három diákot. Csak dudolgatták tovább a szegény „Szücs Marcsa“ dalát.

Csakhogy amikor a debreceni diákok jól laktak s egyet már ittak is: úgy lassan, félhangon ők is beleénekeltek a Szücs Marcsa dalába. Ők is ismerték már azt a csodálatos szép dalt. S diák ne dalolna ott, ahol más is dalol? Hátha félholt volna! S különösen az egyik diák oly mély, tiszta, döngő és mégis édes hangon búgott: csoda lett belőle.

A nagy-körösi urak egyszer csak meghallják azt a hangot. Micsoda hang ez? Oly szépen belevág a dalukba. De mégse az ő érdes hangjuk. Valami hangszer lesz az. Talán a tárogató. Körülnéztek. Seholy senki, semmiféle búgóhangszer. Éppen nem gondoltak a diákokra. De hát honnan jön az a hang? Légiből, föld alól, pince sötétségéből?

Ujra kezdik a dalt. Ujra belebúg az a hang énekükbe.

Most már észreveszik. Az a három idegen diágyerek dalolgat velük. De csak úgy félhangon . . .

Az urak közt ott van Bakos Ambrus. Fölkel, odamegy a diákokhoz.

— Kendtek dudolgatnak ami dalunkba?

— Nem is ám a fekete macska.

— Miféle szerzetbéli emberek kendtek?

— Bizony, mi csak debreceni diákok volnánk, szuplikálnánk.

De már e szóra a körösi urak helyet szorítottak a maguk asztalánál a diákoknak.

— Gyertek csak fiaim ide, miközébünk.

Ott aztán kieresztette a diák a hangját, ahogy isten adta.

Minden pipa kialudt a nagy-körösi urak szájában.

Ilyen hangot még nem hallottak soha.

— Aztán, hogy hívják téged, édes ficsém?

— Vajda Károly a becsületes nevem.

— Nohát kecskeméti gányó legyek, ha mi téged innen eleresztünk. Itt maradsz kántornak.

Ott maradt kántornak. Még az este megalkudtak, másnap a várossal és a szent eklézsiával is rendbehozták a dolgot. A másik két debreceni diák egyedül mehetett a világnak.

Igy lett Vajda Károly nagy-körösi kántor.

Ilyen kántora pedig soha se volt még Debrecen városának se. A nagy-körösi öreg templom jó félezer év óta dacol a viharokkal, de ilyen hangot nem hallott még soha és nem is hall már soha. A mennydörgés és a rigódal volt együtt az a hang. S amikor temetett s azt a hangot megereszté, a gyászének telezugta az egész várost, az emberek elhallgattak s abbahagyták a munkát, a galambok és baromfiak elültek az udvaron és a háztetőn, még a harangok szava se nyomta el azt a gyászéneket. S minden háznál elsóhajtották a szegény halottra: adjon az isten neki örök nyugalmat.

Ilyen kántor lett Vajda Károly.

Utóbb meggazdagodott, megöregedett, de azért kántor maradt. A város dicsősége hozta úgy magával. Ha idegenek jöttek a városba, ha nagy gyűlések folytak, sátoros ünnepeken és nagy nemzeti ünnepeken mindig az öreg kántor állott elő. Öreg korában is olyan hangja volt, mint hajdan, debreceni diákkorában, a város pincéjében.

Mégis nagy szomorúság érte utóbb őt is, a várost is.

Volt Nagy-Körösön egy istenes életű előkelő házaspár. Patay Sámuel uram és Patay Sámuelné asszonyom. Az asszony meghalt: temetésére el kellett készülni. El is készültek, öreg férje buzgalommal maga intézte az előkészületeket. Mikor minden készen volt, azt mondta barátainak s az egyház véneinek Patay Sámuel uram:

— Urak, barátaim! Arra kérlek, várjunk a temetéssel két napig.

— Miért várjunk?

— Megtudjátok!

Két nap múlva ő is meghalt. Öreg hitvese után megszakadt a szíve. Azt akarta együtt temessék el őket.

Ugy lett, ahogy akarta.

Minden vagyonukat, szép vagyonukat közcélra hagyták. Arra is különösen, hogy orgonát állítsanak a templomba.

Orgona!

Mi az? Katholikusoknál, lutheránusoknál van efféle muzsika.

Valami hangszer, ugy mondják. Fennáll a karzaton, sok a sipja. Okos emberek azt állítják, orgonával szebb az ének, ünnepélyesebb és áhítatosabb az istentisztelet. A régi zsidók is sippal, dobbal, nádhegedűvel dicsérték az istent. Még kosnak szarvából készült trombitával is. A pogány Jerikó falait is trombitászó döntötte össze.

De a hívő lelkek nagy sokasága nem akart hajlani az okos emberek beszédére. Minek térnénk el az ősi szokástól? Lehet-e áhítatosabb istentisztelet, mint amikor a hívők serege, öregek és fiatalok, nők és férfiak buzgón éneklük együtt a Zsoltárokat és Dicséreteket? Hangjukban van a lelkük, buzgóságuk, megtisztulásuk. Így tökéletes a munka.

Mind nem használt ez semmit. A pénz meg volt rá, mit csináljanak a pénzzel?

Utóbb is megcsináltatták az orgonát, föl is állították a karzaton, a napraforgóvirágon szószókkal szemben.

Gyönyörű volt.

Talán éppen husvétra kellett megszólalni az orgonának.

Nem örült ennek Vajda kántor uram. Sőt nagyon is elkeseredett. Minek oda orgona, ahol az ő hangja szállott az eget felé és az áhítatos szívek felé? Bosszura gondolt.

A kar énekét ő vezette. A legszebb zsoltár számát tüzte ki a táblára. Az orgonás kántor Nagy József uram volt. Azt ugyan még eltűrte Vajda Károly uram, hogy az orgona az előhangokat elfujja. De azután neki-eresztette rettentő hangját s ugy agyonénekelte az orgonát, hogy meg nem hallotta annak hangját többé senki emberfia.

Ezt nem lehetett megbocsátani.

Leénekelni az orgonát!

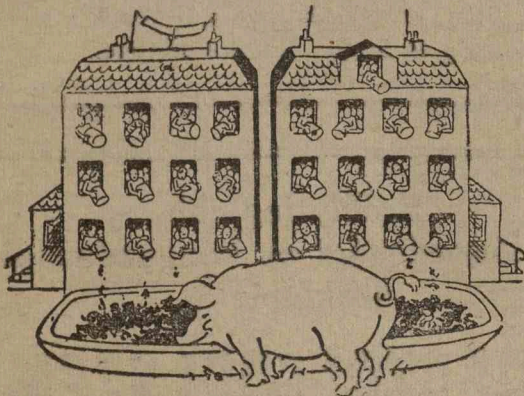
Csuffá lesz Nagy-Körös városa. Példabeszédet csináltak belőle.

Nyomban nyugdíjazták a jó öreg kántort. Amire egyébiránt tisztos kora s nagy érdemei miatt ugyis méltó lett volna már.

Eötvös Károly.

Apróságok. * Adomák.

Takarékoskodás Németországban.

A szállítási nehézségek miatt Németország élelmiszereivel való ellátása nagyon megnehezült. Ezért a német kormány a legnagyobb takarékoskodást rendelt el. Mindenféle módon oktatják a közönséget takarékoskodásra. A mellékelt kép azt

szemlélteti, hogy 25 család konyhájából annyi hulladék kerül ki, hogy azzal fél év alatt egy disznót fel lehetne hizlalni. Ez a hulladék rendszeren teljesen megsemmisül, mert a szemétkerül. A német tanítást mi is megsziylelhetjük!

Hogyan védekeznek a szervezet a vérmérgezés veszedelme ellen?

Az ember bőre állandóan tele van betegség és egyéb csirákkal. Sebesülés, vagy horzsolás esetén tehát nemcsak a sebesülést okozó tárgyból, hanem a bőrrel is mindig jutnak csirák a test mélyebben fekvő szöveteibe. A szervezet azonban kitűnően védekezik a betolakodó ellenség ellen. Ezért szerencsére még nagy sebesülések esetén is ritkán lép fel vérmérgezés. A vérben levő fehér vértestek ugyanis felfalják a véráramba tolokodó csirákat. A vörös vértestek pedig elzárják a sebet és nem engedik, hogy oda veszedelmes csirák hatoljanak be. Sajnos azonban, sokszor a csirák győznek és a szervezet vérmérgezésben betegszik meg. Ez

történhetik a vérereken és a nyirokereken keresztül. Mindkét esetben a beteg hely és környéke továbbá a távolabb lévő nyirokmirigy központok is eldagadnak, láz lép fel és a vérmérgezést okozó csirák mérgei következtében a szív munkája is gyengül. Ha ezt vesszük észre, sürgősen orvoshoz kell fordulni, aki a további gyógykezelést előírja. Addig is, amíg orvos nem vizsgálja meg a sebet és a beteget, nem szabad használni különféle háziszereket. A legjobb és legbiztosabb a hidegvizes borogatás, amelyik kétségtelenül használ ilyen esetekben. Ma már az orvosi tudomány olyan eszközökkel rendelkezik, amelyek alkalmasok arra, hogy a halálos veszedelemmel fenyegető vérmérgezést meggyógyítsák. A szervezetnek ugyanis nagyon sok mód áll rendelkezésére, hogy a vérmérgezést leküzdje. Az orvosnak kell azonban megadnia azokat az utasításokat, amelyek képessé teszik a szervezetet arra, hogy sikeresen felvégye a harcot a vérmérgezés veszedelmes kórokozóival szemben. Legjobb természetesen a bajt megelőzni, errenézve pedig egyszóban foglalhatjuk össze a tudnivalókat és ez a szó: „tisztaság!”

**A férjnek jogában áll,
hogy saját házában lakjék!**

Egy Csikágói gépésszel történt meg az alábbi mulatságos eset. John Kubu gépész megjelent a rendőrségen és elpanaszolta, hogy a felesége rokonai olyan nagy számban lepték el házukat, hogy minden helyet elfoglaltak. Neki, a házigazdának csak a pincében jutott egy kis fülke, ahol meghuzhatta magát, egy ujonnan érkezett rokon azonban onnan is kiszorította.

A feljelentés alapján bíróság elé került az ügy és a bíróság ítéletében megállapította, hogy a házigazdát saját lakásában megilleti egy szoba.

Autó a tengerben.

Egy dús gazdag amerikai hölgy saját autóján utazta be Franciaországot. A vámhatóságok lefoglalták autóját és figyelmzettették, hogy csak abban az esetben utazhatik továbbra is Franciaországban, ha autója vámilletékét megfizeti. Az amerikai nő erre nem volt hajlandó, hanem elhatározta, hogy áthajózik Angliába. Hajóra ült és gépkocsiját is hajóra rakatta. Amikor Anglia partjai felé közeledtek, kellemetlen meglepetés érte. Az angol vámhatóságok követelték, hogy gépkocsija után fizessen nagy illetéket. A dús gazdag amerikai hölgy erre méregbe jött és a csaknem teljesen új gépkocsiját bedobatta a tengerbe.

Melyik nemzet eszik legtöbb húst?

A hús fogyasztás terén Anglia vezet. Anglia után következik Dánia, Németország és Svájc.

Különös végrendelet.

Egy dús gazdag amerikai ügyvéd különös végrendeletet készített. Vagyonát négy unokájára hagyta azzal a kikötéssel, hogy az unokák abból csak annyi életjáradékot kaphatnak évente, mint amennyit munkájukkal maguk is megkeresnek. Az örökösök ezt a különös elhatározását a következő érveleléssel indokolta: Meg akarja tartani unokáit arra az igazságra, hogy a pénz önmagában nem boldogít, hanem a munka teszi boldoggá az embert.

Autósok egymás között.

— Mi történt a gumiddal, hogy ilyen csunya sérülés van rajta? — kérdezi az autóst a barátja.

— Képzeld, egy sörösüvegre hajtottam rá, az hasított a szél a gumit.

— Hát nem láttad, hogy az üveg ott van az uton?

— Nem láthattam, mert annak a fickónak a zsebében volt, akit elütöttem.

**Erdély legjobb
mezőgazdasági és közgazdasági
szaklapja a**

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5. sz.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej (orvosi tanácsokért 30 lej), könnyebbség okéért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ nem fedezhetjük, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

S. J. Petrozsény. Általánosságban feltett kérdésre nehéz felelni, mert hiszen a természeti népek között nagyon sok nép visel rengeteg ékszer. Afrika egyes szerezsen törzseinél nem csak a nők, hanem a férfiak is viselnek fülbevalókat és különböző ékszereket. Általában azt mondhatjuk, hogy az ékszereket Afrika természeti népei kedvelik legjobban. Ezért Afrika népei használják a legtöbb ékszer. Az éghajlat olyan enyhe, hogy sok esetben a bennszülöttek ruhát alig viselnek, ékszer azonban bőven van minden testrészükre aggatva.

Z. L. Panaszodik, hogy sülédői közül minden évben sok szokott megbetegedni és elpusztulni. Leírásából azonban nem tudjuk megállapítani, hogy milyen betegségnek esnek áldozatul. Ezt csak állatorvos tudja eldönteni. Mindenesetre figyelmébe ajánljuk a következőket: a sertés istállóban nagy tisztaságot kell tartani. A sülédők ugyanis télen fogékonyabbak a betegségek iránt, mint az év más szakában. Vigyázzon arra, hogy az ől rendszeresen legyen szellőztetve, a sülédők azonban ne kerüljenek léghuzatba. Bő és tiszta almózásról és a trágya rendes kihordásáról állandóan gondoskodni kell. A sülédők takarmányozásánál vegye tekintetbe a következőket: Csak tiszta és egészséges takarmányt

Készüljünk a karácsonyi színelőadásokra

Agoston: Hazatérés. (Karácsonyi falusi életkép) 2 nő és 3 férfi szereplővel	---	
" Megtalált boldogság (Bethlehemes álomjelenet egy külvárosi munkáslakásban 14-15 szereplővel, a kettő együtt	---	Lei 15.-
Bándy: Jézuska hozzád jöttünk. (Karácsonyi jelenet 3 képben, 7 nő és 4 férfi és angyalok)	---	
" Kati menekül (Női monolog) a kettő együtt	---	Lei 25.-
Bohdaneczky: Karácsony. (Jelenet egy városi sétátéren, 2 férfi és 2 gyermek szereplővel)	---	Lei 34.-
Erdey: A porszivó. (Humoros karácsonyi színjáték 3 felvonásban 5 nő és 2 férfi szereplővel)	---	Lei 31.-
Erdősi: Angyalszive karácsonya. (Jelenet 12-20 leány, vagy fiugyermek szereplővel)	---	Lei 9.-
" A gyermek diadala. (Bibliai színjáték 3 felvonásban 18-20 férfi szereplővel)	---	Lei 24.-
" Győzedelmes szeretet. (Bibliai színjáték 3 felvonásban 13 férfi szereplővel)	---	Lei 24.-
Feysz: Karácsonyi misztérium. (Bibliai színjáték 7 felvonásban 40-50 szereplővel)	---	Lei 50.-
Gárdonyi: Karácsonyi álom. (Bethlehemes játék 3 felvonásban 21 férfi, 6 nő szereplővel)	---	Lei 70.-
Kovács: Karácsonyi pásztorjáték. (1 felvonásban, 1 nő és 10 férfi szereplővel)	---	Lei 25.-
Kozák: Angyalmuzsika (5 felvonásban, 14 nő, 4 férfi, 6 gyermekszereplővel)	---	Lei 45.-
Szabó: Bethlehemi bakter (3 felvonásban, 5 nő, 6 férfi 3 fiugyermek szereplővel, kottával)	---	Lei 42.-
Székelly Miklós: A mosónő gyermekei (1 felvonásban, 6 leány, 4 fiugyermek szereplővel)	---	
" Egy karácsonyfa története (1 felvonásban 8 leány és 8 fiugyermek szereplővel, karácsony estére) a kettő együtt	---	Lei 18.-
Kirjákné Kovács Emma: Ezüst fenyőfa és ó-esztendei játék, két szindarab együtt	---	Lei 20.-

A fenti könyvek megrendelhetőek a rendelés összegének és egy könyvnél 8 - Lei, több könyvnel 15 - Lei portókölségnek előzetes beküldése mellett, a **Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Készv.-Társ.** Strada Baron L. Pop 5. bímére.

adjon a sülédőknek. Nagyon rossz szokás, hogy penészes és sáros, félig érett csöves kukoricát vetnek a sülédők elé. Ez nagyon gyakran közvetít fertőzéseket. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy a sülédők takarmányozásánál és tartásánál tartson nagy tisztaságot.

K. F. Őszi búzát, ha az időjárás megengedi, nyugodtan vehet december hónapban. Sőt arra is volt már sok példa, hogy a gazda enyhe időjárás mellett januárban vetette el a búzát és mégis kielégítő termést kapott. Fogadja meg tehát tanácsunkat és nyugodtan vesse el a búzát! Nagyon avult és nem helytálló az a felfogás, amit néhány évtizeddel ezelőtt még csaknem minden gazda vallott, hogy az őszi búzát augusztusban, vagy szeptemberben el kell vetni. Hangsúlyozzuk azonban, hogy jó termést csak akkor várhat, ha kitünő talajmunkát végez és a talaj jó erőben van.

Z. I. Bizonyára azért romlott meg tavaly sok krumpli a veremben, mert bevermeléskor nem válogatta át. Még mindig nem késő, hogy alapos válogatással óvja meg krumpliját a romlástól. A vermet ugy sem szabad leföldelni addig, amíg nagyobb hidegek nem köszöntenek be.

Az önsanyargatók országa. A hatalmas hindu birodalom a legfuresább babonák és hagyományok hazája. A legfeltűnőbbek azonban az önsanyargató fakirok, akik mindenféle képzelt vagy valódi eltévelyedéseik bűnhődéséül szörnyű bűnhődéseket rónak magukra: fejjel lefelé akasztják fel magukat s így maradnak évekig, vagy égfelé tartják a félkarukat, amely aztán az évek folyamán így merevedik meg. Ezeknek a fakiroknak sajtós világról érdekes cikket közöl *Tolnai Világlapja* legújabb száma.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Sz. Gy. Székelykövesd. Id. K. I. Hosszumező. B. M. Árpád. M. Gy. Erdengeleg. Ö. L. Andrásfalva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Amint előző számainkban közöltük, megbizottaink felkeresik azon előfizetőinket, akik hátrélekban vannak, hogy az előfizetési hátrélekedukat tőlük felvegyék. Ezen megbizottaink közül Vinczeffy Sándor Udvarhely megyének azon részeit látogatja meg, ahol utóbbi időben nem volt. Kováts Endre Szilágymegyének tasnádi, nagykárolyi és érmihályfalvi járásában levő előfizetőinket keresi fel. Török István Kisküküllő, Alsófehér és Torda megyei előfizetőinket keresi fel. — Tóth Imre tovább folytatja Krassó-, Szörény és Temes megyében munkáját. Felkérjük azon előfizetőinket, akik még nem rendezték folyó év végéig szóló hátrélekedüket, szíveskedjenek megbizottainknak szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Azon előfizetőinket, akikhez ez alkalommal nem küldhetünk megbizottakat, felkérjük, hogy a lap-példányaikhoz mellékeltek és kitöltött postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett összeget.

P. A. Gyergyóremete. Az Ön által bejelentett új előfizető részére lapunk küldését megindítottuk. Az augora-nyul tenyésztésével foglalkozó könyv ára 82 lej és a portóköltség s így magas ára miatt ajándékképpen nem küldhetjük meg. Kérjük válaszon ki a pár héttel ezelőtt lapunkban megjelent könyvárjegyzékből egy könyvet (Magyar Nép könyvtára), s azt értesítés után címére azonnal elküldjük.

A következő befolyt pénzeket nyilatkozunk: B. M. Gvulavarsánd

55, M. L. Krizba 150, M. S. Erdőgyorok 280, M. D. Csikdánfalva 155, O. P. Dicsőszentmárton 100, Sz. I. J-né Vámosgálfalva 155, G. A. Érmindszent 155, T. S. Érkeserű 155, Sz. S. Krasznahorvát 155, G. F. Szilágynagyfalva 155, K. S. L-é Szilágyper 155, K. I. Kispereg 55, Ifj. B. J. Simonyifalva 155, V. A. Szapáriliget 155, P. G. Sofronya 130, P. Olyk. Magyarpécska 155, T. I. Csikszentgyörgy 155, P. K. I. Csikszentdomokos 130, I. A. Csikszentmiklós 155, F. J. Gyergyóremete 115, K. I. Lisznyó 155, Ifj. Gy. F. Zabolá 150, Id. Sz. S. Marosugra 155, Cs. Gy. Zsobok 100, D. J. S-é Marosfalva 155, H. F. Érszakácsi 155, M. Á-né Érkenéz 340, N. M. Felsősimánd 305, O. D. J-é Szilágyzovány 155, T. I. Ótelek 150, Sz. J. Borosbenedek 155, Sz. Gy. Szikula 85, R. I. Kispereg 80, L. I. Örvénd 155, B. I. k. Gyimesfelsőlak 155, B. I. Torja 155, T. M. Bölon 155, B. I. p. Tür 155, S. J. Palotailva 305, Ifj. S. J. Bede 155, R. G. M-é Vámfalu 155, Ifj. O. F. Szinérváralja 155, Sz. J. Szentpál 55, N. A. Bihar 150, H. Sz. Szentjobb 155, D. Gy. Biharfélegyháza 155, S. A. Krizba 155, L. I. Szőkefalva 155, Sz. I. Kiskapus 155, K. L. Patóháza 155, M. F. Bogdánd 155, K. P-né Leesmér 155, G. J. Kisiratos 130, S. L. Szentleányfalva 155, S. P. P. és P. B. Szentpál 155-155, B. P. Szapáriliget 55, Sz. L. Micske 155, G. I. Szameslippa 80, T. B. Végvár 3450, N. F. Piskolt 155, B. I. Szilágyper 155, U. I. Berond 155, I. M. Gilvács 155, Özv. B. J-né Kusaly 155, P. S. Kraszna 155, K. Gy. Szilágyosmlyó 155, D. J. Felsőbánya 155, J. E. Feldoboly 155, B. Gy-né Feldoboly 155, D. E. Belényesujlak 155, Özv. B. S-né Erdőgyorok 85, H. J. Magyarpécska 155, B. M. Erdőgyorok 305, G. A. Magyarpécska 143, Özv. F. J-né Tornya 138, T. M. Szapáriliget 155, B. F. Felsőujvár 155, T. A. és P. S. Élesd 150-150, M. L. Szentjobb 143, Ifj. B. J. Tekerőpatak 455, B. A. Halmágy 155 Lei.

Vidám és színes élet a műjégen. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg.

Apróhirdetés

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 5 lej. Állástkeresők részére 20 szóból 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a postó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Kertészt keresek, ki a virág- és veteménykertészethez ért. B. Bánffy Dániel gazdasága, Ciuguzel-Fugad, p. u. Aiud, jud. Alba.

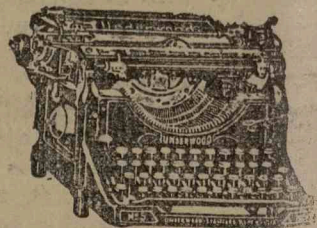
Laptulajdonos: Magyar Nép R. I.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató: dr. Szász Ferenc.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.
Serv. Cenz. C. VI. A. Bun de imprimat.

Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona

írógépek

gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép- és sokszorosító kellékekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

„RAPID“

IRÓGÉPVÁLLALAT

Kolozsvár, Str. Regina Maria 33

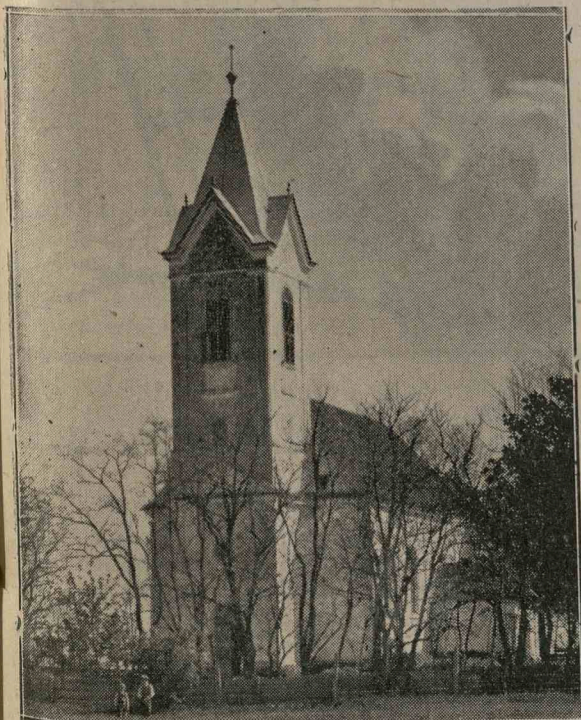
Az iskola hatása.

Gazdasági iskoláink az őszi beálltával megkezdették áldásos munkájukat. Az érdeklődés növekedésére mutat, hogy az idén annyian jelentkeztek minden iskolánál felvételre, hogy csak egy részüket lehetett rendszeres hallgatóknak beírni. Az iskolák hatása azonban más úton is érvényesül. Ott, ahol a

népvezetők helyesen fogják fel hivatásukat, kiránduló társaságok alakulnak s a gazdasági iskolák munkáját a helyszínén tanulmányozzák. A homoród-szentmártoni ifjúságot Jobb Dénes kántor szervezte meg és vezette a székelykeresztúri unitárius gazdasági iskola tanulmányozására.

Ujjáépült Kézdimárkosfalván a református templom.

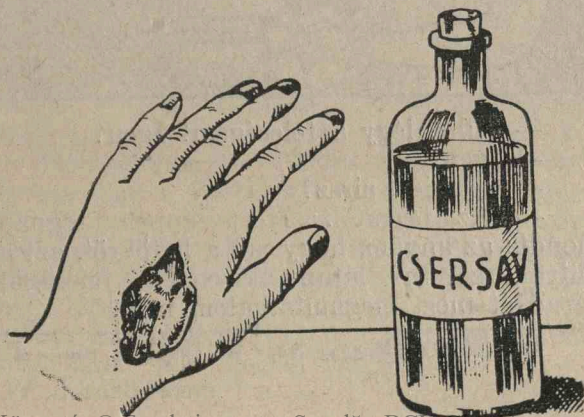

A kézdimárkosfalvi református hívek nagy áldozattal ujjáépítették templomukat. Az ujjáépített templom képét itt mutatjuk be olvasóinknak.

Tanuld meg!

Égési sebek kezelése.

Ilyenkor, télen, a háztartásokban is sokszor megégeti magát az ember tüzrakásnál, zsírolvasztásnál. Sokszor tanácstalanul állanak, hogyan lehet legjobban kezelni az égett sebet. 1924-ben fedezte fel egy amerikai orvos, hogy égett seb kezelésére legjobb a csersavnak 3–5%-os vizes oldata. Ahol házi gyógyszerész van, jó, ha tartanak csersav port is, hogy szükség esetén gyorsan tudjanak friss oldatot készíteni. Az állott oldat nem jó. Egy borospohárnyi langyos vízbe 1–2 kávéskanálnyi csersavat kell

Igús állat, a sok jámbor
Vette részét a munkából
Immár hát ne bántsa senki,
Békességben leljen ki.

tenni. Ha csersav nincsen kéznél, valamilyen csersavtartalmu anyagot főzzünk meg, pl. gubacsot, cserfakérget, vagy jó erős teát és ezzel az oldattal borogatjuk a sebet. A fájdalom egy óra múlva csillapodik. A kezelést folytatni kell azután is napokig, míg a seb begyógyul.

Az égett sebnek három veszedelem van. Az egyik az égett részlet pusztulása, a másik az, hogy az égés mérgező anyagokat termel, amelyek megölhetik a szervezetet, ha a vérbe felszívódnak, a harmadik az, hogy mint minden seb, ha nem bánunk vele tisztán, fertőződhetik. Nagyobb égésekkel ezért jobb orvoshoz, vagy kórházba menni. Kis gyermekek akár tenyerüknek megfelelő nagyságu égésbe is behalhatnak.

— Julis, légy a feleségem! Igen?
— Igen!
— De miért sirsz?
— Az örömtől. Mert éppen tegnap mondta az anyám, hogy azt a hatókröt, azt a hülyét szeretné látni, aki engem feleségül kér. Hát most megmutathatom neki.

Vigyázz magadra!

Létra foga gyenge, korhadt,
Könnyen a kórházba juttat!

Mire jó a glicerín?

A glicerín régebben általánosan használt háziszer volt. Használták kézapolószernek és bőrtárgyak ápolására. Különösen célszerű glicerinnel bekenni az ujjonnan vásárolt cipők talpát. Az ily módon kezelt cipők talpa rendkívül ellenállóvá válik és sokat tart. Jól lehet puhítani glicerinnel a gumiból készült tárgyakat is.

Kiadja a „Magyar Nép” Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5. — Minerva Rt. nyomdája, Kolozsvár. 4597

Serv. Cenz. C. VI. A. Bun de imprimat.